

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/139/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201643
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2718201643.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: U. Q., nar. XX.X.XXXX, adresa F. P. XXX, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Pekar, so sídlom Skalica, Potočná 191/39, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému advokátskou spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 9Csp/126/2018-84 zo dňa 1.4.2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I. a III. a vo výroku IV. o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 701,34 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 701,34 Eur od 1.9.2018 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.1 Zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 11.10.2013 v znení: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 168,17 Eur a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 87,36 Eur v prípade, ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý.“, je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky. Výrok III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 701,34 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Posledný výrokom IV. súd žalobcovi priznáva právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2 a 5, 6, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 517 ods. 2, § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a napokon § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

3. Súd prvej inštancie vecne argumentoval tým, že zastáva názor, podľa ktorého Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 11.10.2013, ktorá je reálne zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nie je revolvingom: „...obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinným v čase jej uzavretia, t.j. okrem iného aj termín konečnej splatnosti úveru, keďže uvedená náležitosť vyplýva z počtu mesačných splátok vyjadreného v Zmluve číslom 42. V súvislosti

s argumentáciou žalobcu, že úver z predmetnej Zmluvy je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu neuvedenia skutočnej výšky úveru súd konštatuje, že žalobcovi bola síce v skutočnosti vyplatená nižšia suma (1.001,83 €), ustanovenia upravujúce ochranu spotrebiteľa však nevyklúčujú možnosť započítania iného plnenia (v danom prípade odplaty za možnosť odkladu splátok). Vo vzťahu k ďalšej žalobcom namietanej absencii náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere spočívajúcej v neuvedení výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov súd uvádza, že pri posudzovaní náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vychádzal z eurokonformného výkladu predmetného ustanovenia, podľa ktorého nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, t.j. rozpis splátok po častiach, a teda aby zmluva obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky, ako to konštatoval aj Najvyšší súd SR uznesením č. k. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018.“

4. V súvislosti s navrhovaným petitom žaloby súd prvej inštancie ako predbežnú otázku posúdil platnosť dohody o výške ročnej úrokovej sadzby úveru a platnosť dohody o zrážkach zo mzdy a konštatoval, že: „Čo sa týka zmluvnej podmienky upravujúcej výšku ročnej úrokovej sadzby (70,02 %), posúdil ju ako absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre jeho rozpor s dobrými mravmi. Súd konštatuje, že výška úroku dohodnutá v Zmluve podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú v porovnaní s priemernou úrokovou sadzbou bánk pri podobnom úvere, ktorá je vo výške 15,315 %, t.j. v danom prípade úroková sadzba vo výške 70,02 % prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu viac ako štvornásobne. Súd zistil priemernú výšku úrokovej sadzby pri spotrebiteľských úveroch s dobou platnosti 1 až 5 rokov z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, pričom k 30.11.2013 bola práve v uvedenej sadzbe. Pri posudzovaní miery odplaty súd vychádzal z výkladu uvedeného v judikatúre všeobecných súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 5Cdo/26/2011), v zmysle ktorého nie je spravodlivé, aby dlžník v neriešiteľnej finančnej situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Zároveň keďže súd posúdil výšku úrokovej sadzby za neplatné zmluvné dojednanie z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, je toho názoru, že jej výšku nemožno ani moderovať“.

5. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že: „...inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť musí súd brať zreteľ. Vychádzajúc z uvedeného je súd toho názoru, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to pre neurčitosť právneho úkonu. Predmetná dohoda totiž neobsahuje označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide („Spoločnosť bude mať /má/ voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá vznikne...“) ani výšku dohodnutých zrážok. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Zároveň predstavuje formulárovú dohodu, ktorá so žalobcom ako spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná a žalobca tak nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, pričom svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán sporu v neprospech spotrebiteľa, teda žalobcu. predloženými dôkazmi mal preukázané, že medzi stranami vznikla dňa 5.12.2012 Zmluva, na základe ktorej žalobca pre žalovaného zriadil a viedol bežný účet č. XXXXXXXXXX. Súd mal z výpisu z účtu žalovaného (č.l. 18) preukázané, že žalobca vyúčtoval žalovanému poplatky za transakcie, balík služieb, upozornenie na debet, úroky, použitie ATM, použitie ATM inej banky, poplatok za výzvu, poplatok za vedenie exekúcie, poplatok za zmenu PIN, celkovo v sume 1.787,37 eur. Vo vzťahu k zmluvnému dojednaniu upravenému v bode 8.1 Zmluvy, predmetom ktorého je Dohoda o poskytnutí služby za odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru, súd uvádza, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Predstavuje totiž formulárovú dohodu, ktorá so žalobcom nebola individuálne dojednaná, ale je súčasťou formulára a žalobca ako spotrebiteľ tak nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, z ktorého dôvodu je predmetné zmluvné dojednanie uvedené v bode 8.1 Zmluvy podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Súd preto v súlade s ustanovením § 298 ods. 2 CSP vo výroku rozsudku uviedol jej znenie, nakoľko ju určil za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Z vyššie uvedeného mal súd preukázané, že na základe Zmluvy plnil žalovaný a poskytol žalobcovi úver vo výške 1.170,- €. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca sa dostal do omeškania so

splátkami úveru, žalovaný požiadal zamestnávateľov žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy, nakoľko ku dňu 14.4.2016 mal voči žalobcovi pohľadávku vyplývajúcu z predmetnej Zmluvy vo výške 1.618,01 €, ku dňu 13.10.2017 vo výške 1.244,78 € a ku dňu 30.5.2018 vo výške 880,42 €. Zrážky zo mzdy boli žalobcovi vykonané vo výplatách za mesiace máj 2016 až január 2017, október 2017 až február 2018 a jún 2018 až júl 2018, a to v celkovej sume 1.140,17 €. V zmysle vyššie uvedeného bol teda žalobca povinný vrátiť žalovanému len poskytnutú sumu úveru vo výške 1.001,83 € (t.j. bez zmluvných úrokov a bez odplaty za poskytnutie služby), celkovo však žalovanému uhradil sumu 2.519,35 €, ako to vyplýva z karty klienta (ku dňu 24.2.2016 žalobca zaplatil sumu 1.379,18 €) a z potvrdení zamestnávateľov žalobcu (za obdobie od mesiaca máj 2016 do mesiaca júl 2018 mu bola zrazená mzda v celkovej výške 1.158,17 €). Žalobca sa však domáha zaplata sumy zrazenej zo mzdy žalobcu len v nepremiľčanej časti za obdobie december 2016 až júl 2018, ktorej vyplatenie žalovanému súdu preukázal, preto súd žalobe v tejto časti vyhovel a žalovanému uložil povinnosť v zmysle § 456 Občianskeho zákonníka vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 701,34 €, ktorá predstavuje majetkový prospech žalovaného získaný plnením z neplatného právneho úkonu. Zároveň žalobcovi priznal aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z priznanej sumy od 1.9.2018 do zaplata, t.j. od prvého dňa v mesiaci nasledujúceho po mesiaci, kedy mu bola vykonaná posledná zrážka zo mzdy, ktorých výška je v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.“.

6. Prvoinštančný súd napokon žalobcovi priznal aj primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. s odôvodnením, že: „...nakoľko bolo preukázané porušenie práv žalobcu ustanovených citovaným zákonom zo strany žalovaného spočívajúce v uzavretí Zmluvy obsahujúcej neplatné zmluvné dojednania. Žalobcovi vznikla ujma v nemajetkovej sfére, nakoľko na základe neplatných právnych úkonov uhradil žalovanému sumu 1.517,52 €, ktorú mu nebol povinný uhradiť. Vychádzajúc z judikatúry všeobecných súdov je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22Co/66/2017). Požadovanú sumu zadosťučinenia súd považuje za spravodlivú, nakoľko vychádza z ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, keďže predstavuje sumu, ktorú žalobca žalovanému uhradil z neplatného právneho úkonu. Zároveň možno uzavrieť, že je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, keďže zodpovedá svojmu účelu, t.j. poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. K argumentácii žalovaného, že na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je nevyhnutné rozhodnutie súdu o porušení práva alebo povinnosti vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy (teda že takéto porušenie musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia súdu), súd uvádza, že predpokladmi na priznanie nároku je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti a spôsobilosť takého porušenia privodiť ujmu spotrebiteľovi. Iný výklad citovaného ustanovenia nevyplýva ani z uznesenia Najvyššieho súdu SR č. k. 6Cdo/389/2015, ako to tvrdí žalovaný, nakoľko v jeho odôvodnení sa len konštatuje, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti (napr. aj nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia), neuvádza sa v ňom však taký výklad citovaného ustanovenia, že by podmienkou na jeho priznanie malo byť právoplatné rozhodnutie súdu o porušení práv spotrebiteľa.“.

7. Prvoinštančný súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal ich plnú náhradu voči žalovanému, nakoľko mal vo veci plný úspech. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

8. Proti tomuto rozsudku, výlučne v rozsahu výrokov I., III. a IV., podal odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne v časti uložení mu povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 701,34 Eur s príslušenstvom (výrok I.), rovnako aj v časti priznania finančného zadosťučinenia žalobcovi vo výške 703,34 Eur (výrok III.), a zároveň mu prizná náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania. Uviedol, že odvolanie odôvodňuje tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci - § 365 ods. 1 písm. h) CSP a ďalej je daný i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP - súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

9. Ako prvé žalovaný namietal, že súd prvej inštancie v napádanom rozsudku odôvodnil rozhodnutie tým, že v zmluve nebola dohodnutá a uvedená konečná splatnosť. Na základe toho súd dospel k záveru, že ide o bezúročný úver a ďalej túto argumentáciu i rozvinul.

10. V ďalšom žalovaný poukázal na rozpor rozsudku so zákonom aj v otázke záverov o výške úrokov. Podľa odvolateľa súd prvej inštancie pri rozhodovaní vôbec nevychádza z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Súd dôvodil tým, že úverová zmluva je neplatnou pre rozpor úrokov s dobrými mravmi. Súd pritom odkazuje na porovnanie s priemernými úrokovými sadzbami v bankách, čo ale nemá oporu v žiadnej právnej norme. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy s poradovými číslami bola upravená v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Finančným trhom sa rozumie „sústava subjektov finančného trhu, jeho nástrojov a transakcií (finančných investícií) s týmito nástrojmi a medzi týmito subjektmi. Pri tom ide o nepriame sprostredkované financovanie, ktorého rizikom je návratnosť finančných prostriedkov.“ resp. „je hmotne motivované, inštitucionálne organizované nakupovanie a predávanie peňazí.“ (Sidak, M., Duračinská, M. a kol. Finančné právo. 1 vydanie. Bratislava. C. H. Beck. 2012). Zákonodarca v čase uzavretia zmluvy reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie iba jej jednu zložku - ročnú úrokovú sadzbu úveru. Logicky to vyplýva aj z tej skutočnosti, kedy pri dvoch rôznych poskytovateľoch úverov - bankových a nebankových subjektoch - síce môže byť úroková sadzba (jej výška) výrazne odlišná, avšak napríklad pri bankových poskytovateľoch celková odplata je tvorená aj správou úverového účtu, rôznymi poplatkami za vyhotovenia výpisov a pod. Zákonodarca preto výslovne stanovil, že sa bude právne regulovať celková odplata za poskytnutie finančných prostriedkov - uvedené teda nenachádza oporu v oblasti komparácie s úrokovými sadzbami bankových subjektov. V zákone bolo teda výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Žalobca toto vôbec nerešpektuje, rovnako ako fakt, kedy aplikáciu ním označeného ustanovenia vylučuje práve ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne - banka si svoj „zisk“ účtovala v danom období aj za vedenie úverového účtu, spracovanie platieb a pod., čiže úrok nebol pre ňu jediný výnos za požičanie peňazí, ale bol tam celý rad ďalších položiek, ktoré musel dlžník zo spotrebiteľského vzťahu platiť. Za podstatné prevýšenie sa pritom považuje také, ktoré je viac ako o 25-27 %. Uvedené podporuje napríklad aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 14Co/1016/2014, zo dňa 30.3.2016.

11. Odvolateľ tiež namietal, že v prípade výroku o finančnom zadostučinení namieta, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a tiež aj pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Napádaný rozsudok neobsahuje označenie žiadnej preukázanej skutočnosti vyplývajúcej z vykonaného dokazovania, ktorá by odôvodnila výšku priznaného finančného zadostučinenia. V prípadoch, v ktorých rozhodnutie závisí na úvahe súdu, musí rozhodnutie vychádzať z vecného hodnotenia preukázaných skutočností, ktoré musia odôvodniť úvahu súdu a jej výsledky. Rozsudok obsahuje len všeobecný záver, že súd považuje uvedenú sumu za primeranú; to, na základe čoho k tomu došiel k uvedenému záveru ale neuvádza. Nedostatok odôvodnenia sumy primeraného finančného zadostučinenia zásadným spôsobom odporuje zákonu. Nie je z neho zrejmé, v čom je napríklad daná primeranosť. Z pojmu „primeranosť“ možno vyvodiť, že súdu je daná možnosť a povinnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritériá pre posúdenie každého prípadu. Tiež podáva odvolanie i proti výroku o náhrade trov konania z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej.

12. Žalobca odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril prostredníctvom právneho zastúpenia v tom smere, že existencia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v žiadnom prípade nevyklučuje aplikáciu § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka. Je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že v danom prípade došlo k prevýšeniu priemerných úrokových sadzieb bánk o 357%. Pojem finančný trh, resp. jeho subjekty definuje zák. č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a to v § 1 ods. 3 písm. a). Zo zoznamu vymenovaných subjektov spadajúcich pod pojem finančný trh je zrejmé, že jediným subjektom spôsobilým na určovanie úrokových sadzieb v rámci finančného trhu je výlučne banka. Odborná literatúra zastáva zhodný názor o tom, že pokiaľ sa týka odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu, ide v praxi „o odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v obdobných prípadoch, bez ohľadu na to, aký subjekt poskytuje peňažné prostriedky“. Je spravodlivé pri porovnávaní výšky úrokových sadzieb vychádzať práve z evidencie vedenej Národnou

bankou Slovenska. Podstatná je objektívne preukázaná skutočnosť, že v zmluve je uvedená úroková sadzba úveru vo výške 70,02%, čo je niekoľkonásobne viac ako úroková sadzba v rozhodnom období pre banku daná v NBS. Práve posledná veta § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy určuje, že je potrebné prihliadať najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Súd prvej inštancie zohľadnil jeho finančnú situáciu pre posudzovanie rozporu s dobrými mravmi. Z toho je jednoznačne možné ustáliť, že dohoda o ročnej úrokovej sadzbe v časti úrokov je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. V tomto smere odkazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1016/2014 ako i na rozsudok uvedeného súdu sp. zn. 15Co/127/2018. Pokiaľ ide o nárok na primerané finančné zadosťučinenie, je názoru, že súd prvej inštancie správne právne posúdil vec ohľadne tohto nároku a svoje rozhodnutie i riadne odôvodnil v bode 30. rozsudku. S takýmto právnym posúdením súhlasí. V rámci súdnictva je pritom akceptovaná prax, kedy súdy porušenia povinností dodávateľa alebo porušenie práva spotrebiteľa skúmajú len ako prejudiciálnu otázku. Ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa neformuluje ako predpoklad pre priznanie primeraného zadosťučinenia podmienku existencie právoplatného rozhodnutia o porušení práv spotrebiteľa. Pokiaľ existujú nejaké pochybnosti o výklade § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“. Čo sa týka namietania výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá mu vznikla v súvislosti s uplatňovaným nárokom na zaplatenie sumy 701,34 Eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Súdom mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 701,34 Eur, ktorá je adekvátne na vyrovnanie jeho ujmy, ktorá vznikla konaním žalovaného a je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného strpieť. Odvolaciemu súdu preto navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň žiada priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je nevyhnutné v napadnutých výrokoch zrušiť a vec v zrušenom rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c) v spojení s § 391 ods. 1 CSP).

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvoláciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď uzavrel dohodu o výške úrokovej sadzby v zmluve o spotrebiteľskom úvere za neplatnú pre rozpor úrokov s dobrými mravmi a či rozhodnutie o priznanom finančnom zadosťučinení žalobcovi je preskúmateľné; vyhovie žaloby potom malo za následok priznanie náhrady trov konania žalobcovi. Tá časť rozsudku (výrok II.), ktorou súd prvej inštancie ex offio vyslovil neprijateľnosť ním určenej zmluvnej podmienky (a to i napriek tomu, že táto zmluvná podmienka nemala priamy súvis s uplatneným nárokom vo veci) napadnutá odvolaním nebola, čím nadobudla právoplatnosť a nestala sa tak predmetom odvolacieho prieskumu.

15. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

16. Základnou spornou otázkou bolo, či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.10.2013 obsahuje platnú dohodu o výške úrokovej sadzby, ktorú prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku posúdil ako neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi.

17. Žalovaný sa v odvolaní bránil najmä tým, že pokiaľ ide o posúdenie neplatnosti dohody o výške úrokovej sadzby, súd prvej inštancie pri rozhodovaní vôbec nevychádzal z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

18. V zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 11.10.2013, totiž platilo, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch; pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. To znamená, že pokiaľ súd posudzoval uzavretú spotrebiteľskú zmluvu z hľadiska prípustnosti výšky v nej dohodnutej úrokovej sadzby, ktorá je súčasťou odplaty, bolo povinnosťou súdu posúdiť odplatu ako celok a aplikovať na vec uvedený § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase zmluvy ex offo. Posudzovanie úroku izolovane od posudzovania odplaty ako celku, ktorej je súčasťou a tým neposudzovanie aj ostatných zložiek odplaty je podľa odvolacieho súdu nesprávne. Z hľadiska prípustnosti výšky v zmluve dohodnutej odplaty, ktorej zložkou je aj úroková sadzba úveru je možné len porovnaním skutočne obdobných zmlúv, ako zákon v danom prípade výslovne upravuje, s porovnateľnou lehotou splatnosti, zabezpečením, výškou poskytnutého úveru. Nie je možné porovnávať primeranosť výšky úrokovej sadzby bez porovnávania odplaty ako celku. V tejto časti súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka síce v rozsudku odcitoval ale zrejme vôbec neaplikoval (z odôvodnenia to nevyplýva).

19. Právne posudzovanie veci je pritom činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriadiuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu, buď v tom, že správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval alebo na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, čo je aj daný prípad.

20. Pokiaľ teda ide o skúmanie prípustnosti dohodnutej výšky odplaty, ktorej úrok je súčasťou, je v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka potrebné vykonať porovnanie s obdobnými spotrebiteľskými úvermi, najmä čo sa týka výšky úveru a lehoty ich splatnosti, ako na to správne poukázal aj odvolateľ.

21. Zároveň odvolací súd dospel k záveru, že v tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj nepreskúmateľné, pretože súd iba konštatuje, že úroková sadzba je v rozpore s dobrými mravmi dohodnutá neplatne bez toho, aby takýto záver vyhodnotil vo vzťahu k zmluve ako celku.

22. Vychádzajúc z doposiaľ uvádzaného je potom bez riadneho právneho posúdenia výšky odplaty ako celku a tým potom aj celkovej nárokovateľnosti uplatneného nároku spotrebiteľa predčasné rozhodnutie o primeranom finančnom zadosťučinení, ktoré rozhodnutie je navyše len všeobecné bez bližšieho, konkrétnejšieho zdôvodnenia výšky jeho priznania, čomu sa bude potrebné vyvarovať.

23. Odvolací argument žalobcu zameraný na nesúhlas s tým, že v zmluve nebola dohodnutá a uvedená konečná splatnosť je s odôvodnením napadnutého rozsudku v rozpore, bez potreby sa ním osobitne vysporiadavať.

24. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v otázke posúdenia dohody o výške úrokovej sadzby a následne i nepreskúmateľný čo do posúdenia právnych následkov takéhoto záveru, odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

25. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III. (t.j. vo vyhovujúcich výrokoch), včítane napadnutého výroku IV. o trovách konania, s použitím § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil, keďže súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (nedostatočným odôvodnením

napadnutého rozhodnutia), pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom; ako aj z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súd nevykonal navrhované (v danom prípade nevyhnutné) dôkazy, pričom vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom, a podľa § 391 ods. 1 CSP v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní v právoplatne neskončenej vrátenej vyhovujúcej časti bude opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia a na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, za tým účelom v súlade s § 295 CSP doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení na ochranu spotrebiteľa a následne v právoplatne neskončenej časti znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

27. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania včítane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).